Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2026 m. lapkričio 20 d.
(OR. en)

15598/26

SPORT 50
CULT 140

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų išvados dėl tradicinių sporto šakų ir žaidimų kaip Europos kultūros paveldo gyvosios išraiškos ir įtraukų dalyvavimą fizinėje veikloje skatinančio veiksnio

Delegacijoms priede pateikiamos pirmiau nurodytos išvados, kurias Taryba (švietimas, jaunimas, kultūra ir sportas) patvirtino 2026 m. lapkričio 20 d. posėdyje.

PRIEDAS

Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų išvados dėl tradicinių sporto šakų ir žaidimų kaip Europos kultūros paveldo gyvosios išraiškos ir įtraukų dalyvavimą fizinėje veikloje skatinančio veiksnio

TARYBA IR TARYBOJE POSĖDŽIAVĘ VALSTYBIŲ NARIŲ VYRIAUSYBIŲ ATSTOVAI,

ŠIŲ IŠVADŲ TIKSLAIS ATSIŽVELGDAM Į TAI, KAD:

1. tradicinės sporto šakos ir žaidimai gali būti suprantami kaip fizinė, konkurencinė arba nekonkurencinė veikla bei laisvalaikio veikla, kuri yra nematerialiojo kultūros paveldo įvairovės dalis; jie praktikuojami individualiai arba kolektyviai, yra įsišakniję regionų ar vietos bendruomenėse ir identitetuose, perduodami iš kartos į kartą ir remiasi praktikuojančios bendruomenės pripažintomis taisyklėmis;

2. tradicinės sporto šakos ir žaidimai yra dinamiški, prisideda prie kultūrinio tęstinumo ir identiteto, bendrų vertybių ir socialinės sanglaudos. Jų prieinamumas ir pasiekiamumas jaunesnėms kartoms yra labai svarbus jų, kaip gyvos kultūrinės ir sporto praktikos, tvarumui ir perdavimui,

PRIMINDAMI:

3. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 6 straipsnį, kuriame nustatyta, kad Europos Sąjungos kompetencijai priklauso imtis veiksmų sporto srityje siekiant remti, koordinuoti ar papildyti valstybių narių veiksmus. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 165 straipsnį, pagal kurį Sąjunga prisideda prie Europos sporto reikalų skatinimo, kartu atsižvelgdama į jo specifinį pobūdį, savanoriška veikla paremtas struktūras bei jo socialinę ir švietimo funkciją. SESV 167 straipsnyje nustatyta, kad Sąjunga prisideda prie valstybių narių kultūrų klestėjimo, kartu gerbdama jų nacionalinę bei regioninę įvairovę ir iškeldama bendrą kultūros paveldą;

4. 2024–2027 m. Europos Sąjungos darbo planą sporto srityje, kuriame tradicinės sporto šakos išryškinamos prioritetinėje srityje, susijusioje su integralumu ir vertybėmis sporte;

5. tam tikrų tradicinių sporto šakų įtraukimą į UNESCO reprezentatyvųjį žmonijos nematerialiojo kultūros paveldo sąrašą ir nacionalinius nematerialiojo kultūros paveldo sąrašus, į kuriuos įtrauktos tam tikros tradicinės sporto šakos ir žaidimai;

6. politinį kontekstą, išdėstytą šių išvadų priede,

PABRĖŽDAMI, KAD:

7. atsižvelgiant į tai, kad tradicinės sporto šakos ir žaidimai yra organizuojami vietos ir bendruomenės lygmeniu, jie gali atlikti svarbų vaidmenį skatinant visų žmonių fizinį aktyvumą visą gyvenimą ir vyresnių žmonių aktyvumą, taip prisidėdami prie jų nuolatinio praktikavimo vietos bendruomenėse. Jie taip pat gali būti labai naudingi juose dalyvaujančių asmenų fizinei ir psichinei sveikatai bei gerovei;

8. tradicinių sporto šakų ir žaidimų veikloje dalyvaujančios organizacijos dažnai yra savanorių vadovaujamos struktūros, prisidedančios prie socialinio ir bendruomenės atsparumo;

9. dalyvavimas tradicinių sporto šakų ir žaidimų veikloje gali skatinti, pavyzdžiui, socialinę sanglaudą ir atsparumą, kartų dalyvavimą ir tarpusavio mainus, aplinkosauginį sąmoningumą, švietimą, turizmą, regionų vystymąsi, kaimo ir atokių vietovių gyvybingumą, vietos tradicijų ir kultūros paveldo išsaugojimą ir aktyvų pilietiškumą;

10. tradicinės sporto šakos ir žaidimai gali prisidėti prie žmonių judėjimo, žaidimo ir bendravimo būdų įvairovės. Dalyvavimas tradicinių sporto šakų ir žaidimų veikloje gali padėti sukurti pagrindą vaikų ir jaunimo sveikos gyvensenos įpročiams, kurie gali išlikti visą gyvenimą, be kita ko, skatinant galimybes užsiimti fizine veikla kasdien;

11. tradicinės sporto šakos ir žaidimai gali atlikti tam tikrą vaidmenį stiprinant pagrindinius Europos sporto modelio požymius, nes jie atitinka daugelį jo pagrindinių vertybių, kuriomis jis grindžiamas; tai – įtraukumas, sporto sąžiningumas, lyčių lygybė, bendruomenės dalyvavimas ir kultūrų įvairovė;

12. Europos Komisijos atlikti tradicinių sporto šakų ir žaidimų tyrimai[1] rodo, kad susiduriama su iššūkiais pritraukiant naujų dalyvių į su tradicinėmis sporto šakomis ir žaidimais susijusią veiklą dėl, *inter alia*, urbanizacijos, finansinių ir žmogiškųjų išteklių trūkumo ir riboto matomumo už jų kilmės vietos ribų,

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ ATITINKAMU LYGMENIU:

13. didinti informuotumą apie tradicines sporto šakas ir žaidimus kaip Europos sporto įvairovės ir nematerialiojo kultūros paveldo dalį, be kita ko, pavyzdžiui, sudarant tradicinių sporto šakų ir žaidimų aprašą nacionaliniu ir regioniniu mastu arba, kai tinkama ir atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, pripažįstant jų indėlį į nacionalinę sporto ir kultūros politiką;

14. palengvinti keitimąsi informacija ir gerosios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su tradicinių sporto šakų ir žaidimų pripažinimu, kartu visapusiškai atsižvelgiant į nacionalinę kompetenciją ir procedūras, taip prisidedant prie bendro Europos kultūros paveldo apsaugos ir propagavimo;

15. remti savanorišką veiklą ir bendruomenines valdymo struktūras, kuriomis palaikomos, saugomos ir perduodamos tradicinės sporto šakos ir žaidimai, nesukuriant nereikalingos administracinės naštos;

16. remti iniciatyvas, kuriomis siekiama didinti informuotumą ir plėsti potencialių tradicinių sporto šakų ir žaidimų veikla užsiimančių asmenų gretas įtraukiant vaikus ir jaunimą, be kita ko, kai tinkama ir pagal nacionalines švietimo sistemas, pasitelkiant švietimą, jaunimo organizacijas ir bendruomeninę veiklą, taip pabrėžiant perdavimo iš kartos į kartą vertę;

---

[1] Europos Komisija: Švietimo, jaunimo, sporto ir kultūros generalinis direktoratas, *Mapping of traditional sports and games (TSG) in Europe – Final report, Publications Office of the European Union* („Tradicinių sporto šakų ir žaidimų Europoje aprašas. Galutinė ataskaita“), Europos Sąjungos leidinių biuras, 2016 m.

17. skatinti įtraukų dalyvavimą tradicinių sporto šakų ir žaidimų veikloje ir galimybę joje dalyvauti, laikantis nediskriminavimo pagrindų, išdėstytų ES pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnyje, kuriame nustatyta, kad draudžiama bet kokia diskriminacija, ypač dėl asmens lyties, rasės, odos spalvos, tautinės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos;

18. kai tinkama ir laikantis nacionalinės teisės aktų bei procedūrų, apsvarstyti galimybę tradicines sporto šakas ir žaidimus įtraukti į nacionalinius nematerialiojo kultūros paveldo sąrašus;

19. raginti imtis savanoriškų bendradarbiavimo iniciatyvų, įskaitant tarpvalstybinį keitimąsi gerosios praktikos pavyzdžiais, skaitmenines platformas ir festivalius, susijusius su tradicinėmis sporto šakomis ir žaidimais, taip pat, kai tinkama ir laikantis nacionalinių procedūrų, atkreipti dėmesį į kitų Europos tradicinių sporto šakų ir žaidimų egzistavimą ir natūralią raidą nacionalinėje teritorijoje. Panašių ar susijusių tradicinių sporto šakų ir žaidimų formų esama įvairiose valstybėse narėse ir regionuose, o tai rodo istorinius ir kultūrinius ryšius visoje Europoje ir suteikia galimybių tarpvalstybiniams mainams, mokymuisi ir bendradarbiavimui;

20. skatinti ir stiprinti bendradarbiavimą su Europos ir tarptautinėmis organizacijomis ar institucijomis, veikiančiomis tradicinių sporto šakų ir žaidimų srityje, pavyzdžiui, UNESCO ir Europos Taryba, kurios skatina tarpvyriausybinį bendradarbiavimą sporto srityje ir pabrėžia, kad sportas yra Europos paveldo, kultūros ir istorijos propagavimo priemonė,

PRAŠO KOMISIJOS, LAIKANTIS SUBSIDIARUMO PRINCIPO IR ATSIŽVELGIANT Į ATITINKAMAS SAVO KOMPETENCIJOS SRITIS:

21. remti dalyvavimą tradicinių sporto šakų ir žaidimų veikloje įgyvendinant atitinkamas Sąjungos iniciatyvas, įskaitant Europos sporto savaitę ir Europos sporto forumą. Kai tinkama, apsvarstyti galimybes skatinti tradicinių sporto šakų ir žaidimų praktikavimą bei perdavimą ir stiprinti kultūrų dialogą arba akcentuoti tradicines sporto šakas ir žaidimus kaip naujų ar esamų renginių temą;

22. sudaryti palankesnes sąlygas keistis gerosios praktikos pavyzdžiais, pavyzdžiui, pasitelkiant ekspertų grupes ir tarpusavio mokymosi veiklą, įskaitant keitimąsi žiniomis apie tradicinių sporto šakų ir žaidimų išsaugojimą, valdymą ir darnų vystymąsi;

23. išnagrinėti galimybes stiprinti atitinkamų sporto, kultūros paveldo, kartų tarpusavio teisingumo ir švietimo politikos sričių bendradarbiavimą ES lygmeniu, kartu visapusiškai atsižvelgiant į valstybių narių kompetencijas;

24. kai tinkama, remti projektus, susijusius su tradicinėmis sporto šakomis ir žaidimais pagal dabartines atitinkamas Sąjungos finansavimo iniciatyvas, įskaitant programos „Erasmus+“ sporto veiksmus, „Europos socialinį fondą +“ ir kitas atitinkamas priemones,

PRAŠO SPORTO JUDĖJIMO, TRADICINIŲ SPORTO ŠAKŲ IR ŽAIDIMŲ BENDRUOMENĖS IR KITŲ ATITINKAMŲ SUINTERESUOTŲJŲ SUBJEKTŲ, IŠLAIKANT SAVO SAVARANKIŠKUMĄ:

25. skatinti įtraukų dalyvavimą tradicinių sporto šakų ir žaidimų veikloje ir galimybes joje dalyvauti;

26. stiprinti valdymo, apsaugos ir sąžiningumo standartus tradicinių sporto šakų ir žaidimų veiklos struktūrose, bendradarbiaujant su kitais sporto sektoriaus subjektais;

27. bendradarbiauti su valdžios institucijomis didinant tradicinių sporto šakų ir žaidimų matomumą, prieinamumą ir tvarumą, be kita ko, naudojant skaitmenines ir novatoriškas komunikacijos priemones ir rengiant dokumentus, kuriais remiamas jų perdavimas iš kartos į kartą;

28. skatinti su tradicinių sporto šakų ir žaidimų veikla susijusią tarpvalstybinę tinklaveiką ir bendradarbiavimą.

KONTEKSTINIAI DOKUMENTAI

ES teisės aktų ir politikos sistema

– 2025 m. spalio 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES politikos vaidmens formuojant Europos sporto modelį (2025/2035(INI)) (OL C, C/2026/1521, 2026 4 15), *ELI:* http://data.europa.eu/eli/C/2026/1521/oj

– 2023 m. lapkričio 27 d. Tarybos išvados „Darbotvarkės iki 2030 m. plėtojimas, kad būtų pasiekti tikslai. DVT pritaikymo vietos kontekstui paspartinimas“ (dok. 15939/23)

– 2023 m. lapkričio 21 d. Tarybos išvados dėl socialinės, žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos (dok. 15732/23)

– 2022 m. balandžio 4 d. Tarybos išvados „Sportas ir fizinis aktyvumas – perspektyvus elgsenos keitimo svertas siekiant darnaus vystymosi“ (OL C 170, 2022 4 25, p. 1)

– 2021 m. lapkričio 30 d. Tarybos rezoliucija dėl pagrindinių Europos sporto modelio požymių (OL C 501, 2021 12 13, p. 1)

– 2021 m. lapkričio 30 d. Tarybos išvados dėl fizinio aktyvumo visą gyvenimą (OL C 501I, 2021 12 13, p. 1)

– 2021 m. gegužės 18 d. Tarybos išvados dėl sporto inovacijų (OL C 212, 2021 6 4, p. 2)

– 2019 m. lapkričio 22 d. Tarybos rezoliucija dėl darnaus vystymosi kultūros aspekto (OL C 410, 2019 12 6, p. 1)

– 2018 m. gegužės 24 d. Tarybos išvados dėl ES bendrų vertybių propagavimo per sportą (OL C 196, 2018 6 8, p. 23)

– 2016 m. lapkričio 22 d. Tarybos išvados dėl sporto diplomatijos (OL C 467, 2016 12 15, p. 12)

– Europos Komisija: *Švietimo, jaunimo, sporto ir kultūros generalinis direktoratas, Mapping of traditional sports and games (TSG) in Europe – Final report* („Tradicinių sporto šakų ir žaidimų Europoje aprašas. Galutinė ataskaita“), Europos Sąjungos leidinių biuras, 2016 m.

– 2015 m. lapkričio 24 d. Tarybos išvados dėl vaikų judėjimo įgūdžių, fizinės ir sportinės veiklos propagavimo (OL C 417, 2015 12 15, p. 46)

– 2015 m. gegužės 19 d. Tarybos išvados dėl mėgėjiško sporto vaidmens didinimo ugdant universaliuosius gebėjimus, ypač tarp jaunimo (OL C 172, 2015 5 27, p. 8)

– 2014 m. gegužės 21 d. Tarybos išvados dėl lyčių lygybės sporte (OL C 183, 2014 6 14, p. 39)

– Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija (OL C 326, 2012 10 26, p. 391–407)

Kitų organizacijų dokumentai

– UNESCO *MINEPS VII Outcome Document: Fit for Life Alliance, adopted at the Seventh International Conference of Ministers and Senior Officials Responsible for Physical Education and Sport (MINEPS VII), Baku, 29 June 2023* (MINEPS VII baigiamasis dokumentas „Tinkamumo gyvenimui aljansas“, priimtas Septintojoje tarptautinėje ministrų ir vyresniųjų pareigūnų, atsakingų už fizinį lavinimą ir sportą, konferencijoje (MINEPS VII), Baku, 2023 m. birželio 29 d.)

– *The Revised European Sports Charter of the Council of Europe* (Peržiūrėta Europos Tarybos Europos sporto chartija) (CM/Rec (2021)5)

– *UNESCO International Charter of Physical Education, Physical Activity and Sport (2015)* (UNESCO Tarptautinė chartija dėl fizinio lavinimo, fizinio aktyvumo ir sporto, 2015 m.)

– *UNESCO, Final Report of the Second Collective Consultation on the Safeguarding and Promotion of Traditional Games and Sports, Tehran, Islamic Republic of Iran, 16–20 January 2009* (UNESCO, Antrųjų kolektyvinių konsultacijų dėl tradicinių žaidimų ir sporto šakų išsaugojimo ir propagavimo galutinė ataskaita, Teheranas, Irano Islamo Respublika, 2009 m. sausio 16–20 d.)

– *Council of Europe Resolution CM/Res(2007)8, establishing the Enlarged Partial Agreement on Sport (EPAS)* (Europos Tarybos rezoliucija CM/Res(2007)8, kuria sudaromas Išplėstinis dalinis susitarimas dėl sporto (EPAS))

– *UNESCO General Conference, Resolution 33 C/21 on Traditional Games and Sports, adopted at its 33rd session, Paris, 2005* (UNESCO generalinė konferencija, Rezoliucija 33 C/21 dėl tradicinių žaidynių ir sporto šakų, priimta 33-iojoje sesijoje Paryžiuje, 2005 m.)

– UNESCO Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencija (2003 m.)

– *UNESCO, Declaration of Punta del Este, adopted by the Third International Conference of Ministers and Senior Officials Responsible for Physical Education and Sport (MINEPS III), Punta del Este, Uruguay, 30 November–3 December 1999* (UNESCO, Punta del Estės deklaracija, priimta Trečiojoje tarptautinėje ministrų ir vyresniųjų pareigūnų, atsakingų už fizinį lavinimą ir sportą, konferencijoje (MINEPS III), Punta del Estė, Urugvajus, 1999 m. lapkričio 30 d.–gruodžio 3 d.)